

21.03.2016

Ryj/2

§ 254

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta Töölönlahden tulvansuojelurakenteiden rakentamiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä Töölönlahden vedenpinnan sääntelylle meritulvien aikana

HEL 2015-010729 T 11 01 00 00

ESAVI/8090/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon hakemuksesta Töölönlahden tulvansuojelurakenteiden rakentamiseen liittyviin toimenpiteisiin sekä Töölönlahden vedenpinnan sääntelylle meritulvien aikana sekä valmisteluluvasta:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 1.3.2016 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon. Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa puoltavansa hakemusta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntopyyntö kaupungilta
- 2 Hakemuskirjelmä Töölönlahden tulvasuojelu 6.10.2015
- 3 Vesilain mukainen lupahakemussuunnitelma
- 4 Vesilupahakemuksen täydennys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristöluvut

Päätösehdotus

21.03.2016

Ryj/2

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta kevyen liikenteen sillan ja tulvasuojelurakenteiden rakentamisesta Töölönlahden vedenpinnan sääntelystä meritulvien aikana sekä valmisteluvasta. Lausuntoa on pyydetty 11.3.2016 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 22.3.2016 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Helsingin kaupungin rakennusvirasto hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa Töölönlahden tulvasuojelurakenteiden rakentamiseen liittyville toimenpiteille eli vanhan kevyen liikenteen sillan purkamiselle, uuden kevyen liikenteen sillan ja tulvasuojelurakenteiden rakentamisen edellyttämälle ruoppaukselle, pohjaan täytölle, uuden kevyen liikenteen sillan ja tulvasuojelurakenteiden rakentamiselle ja niihin liittyvälle rantarakentamiselle sekä Töölönlahden vedenpinnan sääntelylle meritulvien aikana.

Helsingin kaupunki omistaa toimenpidealueen, joka rajoittuu Suomen valtion omistamiin alueisiin. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa 2002 alue on merkinnällä kaupunkipuisto. Suunnitelmat toteutessaan parantavat Töölönlahden rantarakenteiden suojaamista meritulvien aiheuttamalta vaurioitumiselta sekä parantaa Töölönlahden ranta-alueiden käytettävyyttä tulvien aikana ja mahdollistaa paremman vapaa-ajan vesiliikenteen yhteyden sillan alikulkukorkeuden kasvaessa.

Alueen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2016 aikana. Töiden kiireellisyydestä johtuen haetaan töiden valmistelulupaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä vesilain 3 luvun 16 §:n mukaisesti.

Suunnittelualue sijaitsee Töölönlahden ja Eläintarhanlahden yhdistävän rautatiesilta-aukon Eläintarhanlahden puoleisessa päädyssä. Hankkeessa nykyinen kevyen liikenteen silta uusitaan ja siltarakenteisiin rakennetaan tulvaportit ja -pumppaamo. Tulvaporttien ja pumppaamon avulla pyritään estämään Töölönlahden ranta-alueiden tulviminen meritulvien ja samanaikaisten rankkasateiden aikana. Meren pinnan noustessa tasolle NN + 1,0 m tulvaportit suljetaan ja meriveden pinnan nousu Töölönlahdessa estyy. Tulvapumpuilla voidaan samanaikaisesti johdtaa vettä Töölönlahden merialueelta Eläintarhanlahdelle. Pumppuja asennetaan kaksi kappaletta, jotka ovat yhteistuotoltaan 1,5 m³/s.

Pumppujen avulla Töölönlahden pinnankorkeus voidaan pitää tulvatilanteessa tasolla NN +1,0 - 1,49 m.

Sillan rakentamisen yhteydessä suoritetaan ruoppaustöitä rakennustöiden edellyttämässä laajuudessa. Osassa hankealueen edustan sedimenteistä on todettu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia (mm. elohopea, kromi, kupari ja sinkki sekä PAH-yhdisteet, tributyylitina, öljyhiilivedyt ja PCB-kongeneerit) . Haitta-ainetasoiltaan meriläjäytykseen kelpaamattomat ruoppausmassat nostetaan maalle ja toimitetaan luvan omaavaan vastaanottoaikaan. Läjäytysalueen lupaehdojen mukaisesti meriläjäytyskelpoinen ruoppausmassa toimitetaan luvan omaavalle meriläjäytysalueelle. Ruoppauksen enimmäismääräksi arvioidaan 600 m³ltr. Töiden yhteydessä suoritetaan pohjaan täyttöä niiden edellyttämässä laajuudessa. Täyttömateriaalina käytetään puhtaita maa-aineksia ja täytön määrä on noin 600 m³ltr.

Hankesuunnitelman mukaan hankkeesta ei tule aiheutumaan merkittävää vahinkoa eikä haitallisia muutoksia nykyisin vallitsevaan vesistön ja sen ranta-alueiden tilaan. Työvaiheet aiheuttavat tilapäisesti veden samentumista ja kiintoaineksen sedimentaatiota lähialueella. Tulevat rakenteet eivät tule normaalioloissa aiheuttamaan merialueella muutosta Töölönlahden veden vaihtuvuuteen tai pinnankorkeuteen. Tulvasuojelutoimenpiteet rajoittuvat lyhytaikaisten meritulvien ajalle. Ruoppauksen massamäärä ja vesirakennustöiden osuus ovat kohteessa vähäiset, joten tarvetta erityiselle vesistötarkkailulle ei katsota olevan. Hankkeen vaikutusalueella ei sijaitse sellaisia rantarakenteita tai laitteita, joille aiheutuisi korvattavaa haittaa tai vahinkoa.

Hankkeen vaikutukset kalastukseen ja kalastoon ovat työnaikaisia ja hyvin paikallisia. Ne kohdistuvat pääasiassa vesirakennustöihin liittyvään veden tilapäiseen samentumiseen ja erilaisten työkonien ja rakennustöiden aiheuttamaan lievään meluhaittaan. Kohde ei hakemuksen mukaan ole kalastollisesti merkittävä eikä siellä harjoiteta ammattikalastusta.

Suunnitelman mukaan tulvasuojelurakenteiden rakentaminen on välttämätöntä Töölönlahden rantarakenteiden suojaamiseksi meritulvien aiheuttamalta vaurioitumiselta. Hanke parantaa Töölönlahden käytettävyyttä tulvien aikana ja parantaa lahden käyttöä vapaa-ajan veneilyyn, koska kevyenliikenteen sillan alikulkukorkeus kasvaa.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu ympäristölautakunnan, kaupunkisuunnitteluviraston ja kiinteistöviraston lausunnot. Ympäristölautakunta on kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut 1.3.2016 lausuntonsa kaupunginhallitukselle ja Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Ympäristölautakun-

21.03.2016

Ryj/2

ta on yksimielisessä päätöksessään todennut, että ruoppaukset ja muut tulvansuojelurakenteiden asennukset on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja sellaisin työmenetelmin, että haitta ja häiriö vesiluonnolle sekä vesialueelle ja sen käytölle on mahdollisimman vähäistä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa Töölönlahden tulvansuojelurakenteiden ja uuden kevyen liikenteen sillan rakentamista sekä siihen liittyvien muiden suunnitelmien toteuttamista esitetyllä tavalla. Kiinteistövirasto toteaa lausunnossaan, että tulvansuojelurakenteiden rakentaminen Eläintarhanlahden ja Töölönlahden välille parantaisi tilannetta olennaisesti.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja puoltaa lausunnoissa esitetyn mukaisesti hakemuksen hyväksymistä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntopyyntö kaupungilta
- 2 Hakemuskirjelmä Töölönlahden tulvasuojelu 6.10.2015
- 3 Vesilain mukainen lupahakemussuunnitelma
- 4 Vesilupahakemuksen täydennys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto/
Ympäristöluvut

Päätöshistoria

Kiinteistövirasto 2.3.2016

HEL 2015-010729 T 11 01 00 00

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.03.2016

Ryj/2

Töölönlahden tulvasuojelurakenteet

Töölönlahden alueella vedenpinnan nousu aiheuttaisi aineellisia vahinkoja Finlandia-talolle sen alhaisen korkeusaseman vuoksi. Finlandia-talon alin lattia on tasolla +1,58 (N2000), ja teknisiä tiloja rakennuksessa vielä tätäkin alempana. Tulvasuojelurakenteiden (sulkuporttien) rakentaminen Eläintarhanlahden ja Töölönlahden välille parantaisi tilannetta oleellisesti. Toisaalta tulvavaaraa alueella aiheuttavat Töölönlahteen johdetut hulevedet. Tulvavaaratilanteen kannalta merkittävin olisi tilanne, jossa merivesitulva ja hulevesitulva vaikuttaisivat yhtä aikaa.

Sulkuporttien rakentamista varten vesialuetta tulee ruopata ratapenkereen vierestä. Ratapenger on rakennettu useassa vaiheessa mereen täyttämällä. On mahdollista, että penkereen alla on edelleen savea, ja tällöin ruoppauksella on heikentävä vaikutus penkereen stabiliteettiin. Kohteen pohjarakennussuunnittelussa tulee selvittää rata-alueen riittävä stabiliteetti ja sitä varten tulee hankkia pohjatutkimuksilla lisää tietoa alueen pohjasuhteista suunnittelua varten.

Lisätiedot

Mirva Koskinen, geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 37821
mirva.koskinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 01.03.2016 § 105

HEL 2015-010729 T 11 01 00 00

ESAVI/8090/2015

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle asiassa seuraavan lausunnon.

Voimakkaasti rehevöityneen Töölönlahden veden laatua on saatu jonkin verran parantumaan vuonna 2005 käynnistyneen merivesijuoksuksen ja muiden kunnostustoimenpiteiden ansiosta. Töölönlahden tilaa ei saa heikentää tulvasuojelurakenteiden rakentamisella tai niiden käytöllä. Ruoppaukset ja muut tulvasuojelurakenteiden asennuksen vaatimat samentumista aiheuttavat työvaiheet on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja sellaisin työmenetelmin, että haitta ja häiriö vesiluonnolle sekä merialueelle ja sen käytölle on mahdollisimman vähäistä. Tulvasuojelurakenteet eivät saa heikentää veden vaihtumista Töölönlahden ja Eläintarhanlahden välillä. Tulvaporrttien käyttö tulee sallia vain tilanteissa, joissa meriveden tulviminen muodostaa merkittävän uhan Töölönlahden ympäristön rakennuksille tai muille rakenteille.

21.03.2016

Ryj/2

Tulvasuojarakenteiden asentamisalueen ympäristön sedimenteissä on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia. Sedimenttien haitta-aineet ovat yleensä erittäin pysyviä ja ne vapautuvat uudestaan ympäristöön, jos sedimentti pääsee sekoittumaan esim. ruoppauksen yhteydessä. Kaikenlainen pohjasedimenttejä liikutteleva toiminta vaatii siksi huolellisen suunnittelun ja toteutuksen. Myös merivesitulvan aikainen tulvaporrtien käyttö ja veden pumppaus Töölönlahdesta Eläintarhanlahteen on toteutettava siten, ettei veden virtaus pääse liikuttamaan haitta-ainepitoisia pohjasedimenttejä.

Töölönlahden kalastoon kuuluvat mm. kuha, hauki, ahven sekä monet särkikalat. Ruoppaus- ja rakennustöiden aiheuttama sameus ja melu voivat vaikuttaa haitallisesti kalojen kutuun. Luvan lupamääräyksissä tulee siksi ottaa huomioon, ettei ruoppauksia ja muita veden samentumista ja melua aiheuttavia työvaiheita tehdä kalojen kutuaikana touko-kesäkuussa. Tulvaporrtien käytöllä ei saa tarpeettomasti estää kalojen liikkumista Töölönlahden ja Eläintarhanlahden välillä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 23.2.2016

HEL 2015-010729 T 11 01 00 00

Lausuntopyyntö

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluviraston lausuntoa rakennusviraston Etelä-Suomen aluehallintovirastolle jättämästä ympäristöluvasta, joka koskee kevyen liikenteen sillan ja tulvasuojelurakenteiden rakentamisesta Töölönlahdelle. Lausunto on pyydetty antamaan 1.3.2016 mennessä.

Ympäristölupahakemuksissa esitetty toiminta

Hanke sijoittuu Töölönlahden ja Eläintarhanlahden yhdistävän rautatie-silta-aukon Eläintarhanlahden puoleisessa päädyssä. Suunnitelma sisältää nykyisen kevyen liikenteen sillan purkamisen, uuden kevyen liikenteen sillan ja tulvasuojelurakenteiden rakentamisen sekä tulvasuojelurakenteiden rakentamisen edellyttämän ruoppauksen, pohjan täytön sekä niihin liittyvän rantarakentamisen sekä Töölönlahden vedenpinnan

21.03.2016

Ryj/2

säätelyn meritulvien aikana. Uuden kevyen liikenteen sillan rakentamiseen tullaan sijoittamaan tulvaportit ja -pumppaamo, joilla vaikutetaan Töölönlahden pinnan tasoon merivesitulvien aikana. Hankkeella toteutus on välttämätöntä Töölönlahden rantarakenteiden suojaamiseksi mahdollisen meriveden nousun johdosta. Rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2016 aikana.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan vahinkoa ihmisille tai luontoarvoiltaan tärkeiksi tai arvokkaaksi luokitelluille alueille eikä haitallisia muutoksia nykyisin vallitsevaan vesistön ja sen ranta-alueiden tilaan. Vesirakennustöistä aiheutuu tilapäistä paikallista vesien samentumista ja melua, jotka eivät vaikuta yleisesti vesialueen tilaan.

Lausunto

Helsingin kaupunki omistaa toimenpidealueen, joka rajoittuu Suomen valtion omistamiin alueisiin. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa 2002 alue on merkinnällä kaupunkipuisto. Suunnitelmat toteutessaan parantavat Töölönlahden rantarakenteiden suojaamista meritulvien aiheuttamalta vaurioitumiselta sekä parantaa Töölönlahden ranta-alueiden käytettävyyttä tulvien aikana ja mahdollistaa paremman vapaa-ajan vesiliikenteen yhteyden sillan alikulkukorkeuden kasvaessa.

Asemakaavoittaja on antanut rakennusvirastolle lausunnon tulvaporttirakenteiden yleissuunnitelmasta 26.11.2015. Lausunnossa todetaan, ettei Töölönlahden tulvaporttirakenteen ja kevyen liikenteen silta eivät haittaa asemakaavan eikä kaavatavoitteiden toteuttamista edellyttäen että silta levennetään vastaamaan polkupyöräilyn Baanaverkon hyväksytyä leveyttä. Nyt esitetyissä suunnitelmissa sillan hyötyleveys on 5,0 metriä, jota ei voida pitää riittävänä. Kaupunkisuunnitteluvirasto edellyttää jatkosuunnitelmissa esitetyn sillan hyötyleveyden kasvattamisen 6,5 metriin.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa Töölönlahden tulvasuojelurakenteiden ja uuden kevyen liikenteen sillan rakentamista sekä siihen liittyvien muiden suunnitelmien toteuttamista esitetyllä tavalla.

Lisätiedot

Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi